

۲۹۲۶ ۹۵۴

حقوق سالمدان از منظر فقه و حقوق

رامین نجفی - میثم نجفی

سرشناسه : نجفی، رامین - ۱۳۷۳
 عنوان و نام پدیدآور : حقوق سالمندان از منظر فقه و حقوق/تالیف: رامین نجفی - میثم نجفی
 مشخصات نشر : تهران: حامی پژوهش، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص.
 شابک : ۶۵۰۰۰۰ ریال: ۹-۱۲-۸۰۵۹-۶۲۲-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه:ص۱۲۸.
 موضوع : سالمندان، وضع حقوقی و فقهی
 موضوع : Elderly, legal and jurisprudential situation

حقوق سالمندان از منظر فقه و حقوق

مولفین: رامین نجفی - میثم نجفی

ناشر : حامی پژوهش

ناظر فنی چاپ : حانیه فلاحی عرب

شابک : ۹-۱۲-۸۰۵۹-۶۲۲-۹۷۸

ویراستار اول : اسماعیل صمیمی پور

ویراستار دوم: فاطمه بابایی

نوبت چاپ : اول، ۱۴۰۲

قیمت: ۶۵۰۰۰ تومان

تیراژ : ۲۰۰ جلد

تهران : میدان انقلاب - بازار بزرگ کتاب - طبقه همکف - واحد ۱

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

۱ چکیده

فصل اول تعاریف و مفاهیم

۴ ۱-۱ سالمند

۵ ۲-۱ مفهوم سالمندی

۵ ۳-۱ مفهوم سالمندی در علم پزشکی و زیست شناسی

۶ ۱-۳-۱ مفهوم سالمندی در علم روانشناسی

۷ ۲-۳-۱ اقسام سالمندی

۸ ۴-۱ تعریف سالمند

۸ ۱-۴-۱ سالمندی در اصطلاح فقه

۹ ۵-۱ اصطلاحات مشابه با سالمند

۹ ۱-۵-۱ اکهل

۹ ۲-۵-۱ شیخ

۱۰ ۳-۵-۱ عجوز

۱۱ ۴-۵-۱ هرم

۱۱ ۶-مُعَمَّر و ارذل العمر

۱۲ ۷-۱ مقایسه سالمند با اصطلاحات مشابه

۱۲ ۸-۱ سن سالمندی

۱۵ ۹-۱ جایگاه و موقعیت سالمندان در جامعه

۱۵ ۱-۹-۱ جایگاه بزرگان و سالمندان در خانواده

- ۱۰-۱ دوران سالمندی از دیدگاه علوم اجتماعی..... ۱۷
- ۱۱-۱ سوء رفتار با سالمندان..... ۲۵
- ۱۲-۱ سالمند آزاری رو به افزایش است..... ۲۸
- ۱۳-۱ مددکاری سالمندان یک ضرورت اجتماعی..... ۲۹
- ۱۴-۱ نقش های جدید در سالمند..... ۳۱
- ۱۵-۱ مقایسه موقعیت و جایگاه سالمندان در جوامع گذشته و امروز..... ۳۶
- ۱۶-۱ تغییرات روحی و روانی سالمندان..... ۴۰
- ۱۷-۱ علل کاهش اهمیت و ارزش سالمندان در جوامع امروزی..... ۴۲
- ۱۸-۱ تغییر ساز و کارهای انتقال دانش و تجربیات:..... ۴۳
- ۱۹-۱ کاهش مشارکت سالمندان در فرایند تولید اقتصادی:..... ۴۴
- ۱-۱۹-۱ هسته ای شدن خانواده ها:..... ۴۵
- ۲-۱۹-۱ کاهش کارکردهای خانواده های جدید:..... ۴۶
- ۳-۱۹-۱ افزایش شکاف نسل ها..... ۴۷

فصل دوم حقوق سالمندان در قوانین موضوعه

- ۱-۲ مقدمه..... ۵۰
- ۲-۲ احکام حقوق مدنی درباره سالمندان:..... ۵۰
- ۳-۲ اشخاص محجور در حقوق مدنی ایران و بررسی جایگاه سالمندی..... ۵۱
- ۱-۳-۲ ناتوانی از اداره اموال بر اثر کبر سن و راه حل حقوق ایران..... ۵۳
- ۲-۳-۲ قانون امور حسبی مصوب ۱۳۰۹/۴/۲ با اصلاحات و الحاقات..... ۵۴
- ۳-۳-۲ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۴/۲/۱۶..... ۵۵
- ۴-۳-۲ محدودیت و محرومیت در اعمال حق ولایت قهری به دلیل سالمندی..... ۵۶

چکیده:

سالمندی بعنوان یکی از دوران زندگی بشر مرحله ای مهم و اثر گذار در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی یک ملت می باشد و تبیین جایگاه سالمندان یکی از مهمترین عوامل در برنامه ریزیهای کشوری می باشد که متأسفانه مغفول مانده است.

با توجه به آیه مطلع این نوشتار مشخص می گردد از جمله فرمان های ساحت پروردگار از نظر تشریع و رهبری بشر به انتظام زندگی و سعادت در دو جهان، امر به احسان و خوش رفتاری فرزندان نسبت به پدران و مادران است چه بر حسب گفتار و رفتار و معاشرت و برآوردن حاجت و نیازهای آنان. و پس از ایمان به توحید و ارکان آن، احسان به پدر و مادر از سایر وظایف دینی مقدم یادآوری شده از نظر اینکه شالوده اجتماع و پایه ارتباط جامعه و پیوستگی آنان بر آن استوار است و رابطه محبت و علاقه قلبی فرزند به پدر و مادر خود اساس اجتماع و افراد اجتماع است و بحکم خرد و نیز به حکم اسلام واجب است که فرزند در مقام اداء این چنین وظیفه ای کاملاً برآید و هرگز رابطه محبت خود را با دو اصل و ریشه خود قطع ننماید.

یکی دیگر از حوزه هایی که در قلمرو سالمندی در ایران کمتر به آن پرداخته شده است بررسی ابعاد حقوقی سالمندان، به ویژه در نظام حقوق مدنی می باشد. سالمندان به منظور اجرای حقوقی که دارند، به ویژه در تصرفات و حقوق مالی، نیازمند توجه ویژه قانون گذاری با رویکرد حمایتی در قالب نهادهای خاص هستند. بررسی موضوع نشان می دهد که صرف «سالمندی» و کبر سن بر اساس نظام حقوق مدنی ایران هرگز به عنوان عامل «حجر» و نشانه عدم اهلیت تصرف و یا استیفا نمی باشد،

بلکه سالمندی به همراه کاهش قوای جسمانی و عقلانی می‌تواند موجبات محدودیت و یا محرومیت در اعمال برخی حقوق را برای سالمندان فراهم سازد.

سالمندان با عمری تلاش و تجربه به مرحله‌ای رسیده‌اند که نیازمند احترام و محبت هستند. تکریم آنها مصداق تعظیم شعائر اسلامی و موجب تحکیم ارزش‌ها و روابط اجتماعی است. یعنی درست همانطور که فرزندان در سطوح مختلف سنی نیازهای روحی متفاوتی دارند و والدین و مربیان در راستای تربیت و باروری استعدادهای آنها باید از شیوه‌های رفتاری صحیح استفاده کنند، بزرگسالان نیز نیازمند قدردانی و سپاسگزاری از زحمات گذشته خود از سوی فرزندان و اطرافیان می‌باشند. در مکتب اسلام، سالخوردگان و سالمندان از موقعیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردارند.